

О. Д. Довганич

Мондок Іван Ілліч

МОНДОК Іван Ілліч (21. 05. 1893, с. Руський Грабовець, нині Кошиц. краю, Словаччина – 25. 11. 1937, Соловец. о-ви, РФ) – партійний діяч. Навч. в Ужгород. учител. семінарії (1910–13), учителював. 1915 мобілізов. до австро-угор. армії, 1916 потрапив у рос. полон. Утримувався у таборі в м. Астрахань (Росія), працював на виробництві. Після більшов. перевороту 1917 вступив до РСДРП(б) і Червоної армії. 1918 закін. школу угор. агітаторів у Москві й був відряджений до Угорщини, де став чл. місц. КП. Від квітня 1919 – політкомісар Русин. дивізії на Закарпатті, згодом видавав у Будапешті укр. г. «Руська Правда» – орган нар. комісаріату Руської Країни (тодішня офіц. назва Закарпаття у складі Угорщини). Після падіння рад. влади в Угорщині виїхав до Словаччини, звідти – до Відня. 1920 повернувся до Ужгорода. Став співорганізатором Міжнар. соціаліст. партії Підкарп. Русі, ред. її друк. органів – г. «Правда» (1920–22) і «Календар “Правди”» (1921). Від 1924 – секр. Закарп. крайового комітету КП Чехо-Словаччини, ред. г. «Карпатська правда». 1924 і 1925 обирався депутатом парламенту Чехо-Словаччини. 1927 виступив із доповіддю на конф. із питань укр. правопису в Харкові. Учасник 6-го конгресу Комінтерну (1928), на якому обраний чл. його Міжнар. контрол. комісії. 1929 на 9-й крайовій парт. конф. звинувачений у недоліках у нац. питанні, роботі серед селян і профспілок та звільнений із посади секр. Закарп. крайового комітету. Від 1930 – асп. Інституту червоної професури в Харкові. 3 листопада 1933 заарешт., за звинуваченням у приналежності до контррев. організації та шпигунстві на користь чехо-словац. розвідки засудж. до 5-ти р. таборів. В ув'язненні 25 листопада 1937 засудж. до розстрілу. Реабіліт. 1957.

Рекомендована література

1. Співак Б. Комуніст Іван Мондок. Уж., 1969;
2. Магочій П. Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848–1948). Уж., 1994;
3. Довганич О. Д. З Соловків не повернувся. Невідомі сторінки про життя і діяльність Івана Мондока // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КДБ. 1995. № 1/2;
4. Його ж. Його розстріл тримали в таємниці // Реабіліт. історією: Закарп. обл. Кн. 2. Уж., 2004.

Бібліографічний опис:

Мондок Іван Ілліч / О. Д. Довганич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69165>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).